

07.06.2010

Oikeusministeriö  
PI 25  
0023 VALTioneuvosto

Oikeusministeriö

08.06.2010

od 2.4.2010  
Laro

Viite: Lausuntopyyntö 7.5.2010

## LAUSUNTO ELATUSAPUJEN KANSAINVÄLISEN PERINNÄN ORGANISOINNISTA

Mietinnön 14.4.2010 nro 40/2010 johdosta Suomen Kihlakunnanvoudit ry antaa seuraavan lausunnon. Lausunto koskee ainoastaan täytäntöön-panoprosessia.

## 1. Yleistä

Lainsäädännön muutokset koskien mainittua asiaa ovat yleisesti ottaen tarpeellisia. Ulkoasianministeriö ei ole periaatteessa oikea taho hoitamaan kirjeenvaihtoa perintäasioissa, koska voidaan olettaa, että käytännön kokemusta alalta ei ole.

## 2. Yksittäisten pykälien sisältö

1 §. Ei huomautuksia.

2 §. Kansainvälisten sopimusten listalle on myös otettava pohjoismaiden sopimus elatusapujen perimisestä. Suomen, Ruotsin, Tanskan ja Norjan välillä on 23.3.1962 tehty Oslossa sopimus koskien elatusapujen perimistä. Sopimus on muutettu Oslossa 25.2.2000 (Sop. sarj. 71/2002) ja muutokset on muunnettu lainsäädännöksi lailla 465/2001, joka tuli voimaan 17.7.2002. Sopimus muutoksineen löytyy Suomen laki I:stä kohdasta CI 231, mainitun lain ja voimaantulosäännösten jälkeen.

On muistettava, että myös Luganon sopimus, Bryssel I-asetus ja Brysselin asetus ovat sovellettavaa lainsäädäntöä kansainvälisten elatusapujen täytäntöönpanossa.

Keskusviranomaisen rooli pohjoismaiden sopimuksen täytäntöönpanoasioissa olisi lähinnä asiantuntijatasolla. Eli he antavat tietoa ja neuvoja esimerkiksi vanhenemiskysymyksissä/  
**vanhentumiskysymyksissä**

Keskusviranomaiseksi ehdotetaan oikeusministeriön tilalle Valtakunnanvoudinvirastoa. Ruotsissa vastaava tehtävä on Försäkringskassanilla, Tanskassa Skat-viranomaisilla ja Norjassa NAV-viranomaisilla. Tanskan ja Norjan viranomaiset hoitavat myös käytännön ulosottotehtäviä ja Ruotsissa Försäkringskassan edustaa aina hakijaa ulosottoasioissa.

Valtakunnanvoudinvirasto perustettiin 1.1.2010 ja sen tehtäväkuvaan kuuluu yleisesti ottaen kaikki ulosottohallintoon kuuluva hallinnallinen ohjaus. Oikeusministeriöön jätettiin ainoastaan

palkkakysymykset ja määräraha-asiat. Oikeusministeriössä on siis muutoksen jälkeen hyvin rajoitettu henkilöstömäärä ulosottoasioita varten. Uuden osaston tai jaoston perustaminen ei liene perusteltua, koska synergiaetuja ei synny ministeriötasolla. Ehdotamme siis, että mainittu keskusviranomainen olisi Valtakunnanvoudinvirasto.

3 §. Keskusviranomaisen toimivallasta koskien oikeutta saada virka-apua tietyissä tilanteissa säädettäisiin yksityiskohtaisesti. Tämä säännöstö menee mielestämme hieman ristiin voimassa olevan lainsäädännön kanssa. Ulosottoviranomaisten toimivallasta säädetään ulosottokaaren 3. luvussa. Ei ole tarkoituksenmukaista toistaa samaa lainsäädäntöä muualla. Ulosoton toimivaltasäännökset loukkaavat tietyllä tavalla kansalaisten perusoikeuksia, mutta suhteellisuusperiaatteen mukaan tämä loukkaus on siedettävä ulosottotilanteissa, koska vastapuolen intressi sitä vaatii. Ehdotetun lainsäädännön mukaan keskusviranomaisen oikeus saada näitä tietoja ei ole niin rajoitettu kuin ulosottokaarella. Ulosottokaaren mukaan toimivaltasäädöksiä saadaan käyttää vasta silloin, kun ulosottoasia on vireillä. Ei ole syytä kohdella kansainvälisiä asioita muulla tavoin kuin kotimaisia. Pykälään otettaisiin siis vain viittaus, että keskusviranomaisella on sama oikeus tiedonsaantiin kuin ulosottoviranomaisella ulosottokaarella mainitulla tavalla kansainvälistä elatusapupäätöstä täytäntöön pantaessa. Ulosottoviranomainen hankkii siis pyynnöstä mainitut tiedot kaikilta tahoilta.

4 §. Ei huomauttamista.

5 §. Ei huomauttamista.

6 §. Ei huomauttamista.

7 §. Ei huomauttamista.

Suomen viranomaisten toimenpiteet elatusapujen kansainvälisessä perinnässä.

1. Suomi kohdevaltiona  
Ei huomauttamista.

Suomi lähetettävänä valtiona. Suomen Kihlakunnanvoudit ry yhtyy työryhmän jäsenen Outi Kemppaisen eriävään mielipiteeseen. Ei ole perusteltua, että asiantuntijahakijat joutuvat **kierrättämään** asiat keskusviranomaisen kautta. He voivat yhtä hyvin hoitaa asiat suoraan kohdevaltiolle sekä avustaa ja hoitaa yksityisten hakemukset, jolloin hakija samanaikaisesti automaattisesti saa elatustukea. Tilanne muissa pohjoismaissa on samankaltainen. Ruotsin Kronofogdemyndigheten on äskettäin yhteistyössä Försäkringskassanin kanssa kehittänyt lomakkeen elatusapujen hakemisesta Pohjoismaissa. Lomaketta laatiessa he ovat kysyneet mielipiteitä muilta Pohjoismailta. Lomake on liitteenä.

Ydinajatus tässä on, että vaikka lomake olisi millä kielellä tahansa, lukija ymmärtäisi sen, koska lomake olisi identtinen kaikissa maissa.

Vaasassa 7. kesäkuuta 2010

Ulf Böling  
kihlakunnanvouti  
Suomen Kihlakunnanvoudit r.y:n puolesta

LIITE

Lomake

**Ansökan om indrivning av underhållsbidrag i ett annat nordiskt land  
- Nordiska konventionen av den 23 mars 1962**

Danmark  
Finland  
Island  
Norge  
Sverige

**Ärendenummer hos ansökande myndighet**

|  |
|--|
|  |
|--|

**1. Uppgifter om ansökande myndighet**

|                 |                          |
|-----------------|--------------------------|
| Namn och adress | Telefon, även riktnummer |
|                 | Faxnummer                |
| E-postadress    |                          |

**2. Uppgifter om bidragsskyldig förälder/make**

|                                                   |                           |
|---------------------------------------------------|---------------------------|
| Namn                                              | Personnummer/födelsedatum |
| Adress                                            | Telefon, även riktnummer  |
| Arbetsgivare, namn och adress                     | Telefon, även riktnummer  |
|                                                   | Faxnummer                 |
| Övriga upplysningar för att underlätta indrivning |                           |

**3. Uppgifter om bidragsberättigade och underhållsbidrag**

|                                                                              |                           |                                                        |                                                   |                                       |           |              |  |
|------------------------------------------------------------------------------|---------------------------|--------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|---------------------------------------|-----------|--------------|--|
| <b>3.a. Barn eller make</b>                                                  |                           |                                                        |                                                   |                                       |           |              |  |
| Namn                                                                         | Personnummer/födelsedatum | Medborgarskap                                          | Underhållsbidrag/period                           |                                       |           |              |  |
|                                                                              |                           |                                                        |                                                   |                                       |           |              |  |
| <b>3 a. 1. Uppgifter om barnets ställföreträdare</b>                         |                           |                                                        |                                                   |                                       |           |              |  |
| Namn                                                                         | Personnummer/födelsedatum | Medborgarskap                                          |                                                   |                                       |           |              |  |
| <b>3 a. 2. Uppgifter om bidragsgrundande handling</b>                        |                           |                                                        |                                                   |                                       |           |              |  |
| <input type="checkbox"/> Avtal om underhållsbidrag                           |                           |                                                        | Datum då den bidragsskyldige undertecknat avtalet |                                       |           |              |  |
| <input type="checkbox"/> Dom eller administrativt beslut om underhållsbidrag | Mål nummer                | Domstol/Myndighet                                      |                                                   |                                       |           |              |  |
| Underhållsbidraget är fastställt fr.o.m.                                     | Belopp / period / valuta  | Belopp / period / valuta                               | Belopp / period / valuta                          |                                       |           |              |  |
| Datum för senaste index-uppräknings                                          | Belopp / period / valuta  | Indrivningen gäller löpande underhållsbidrag           |                                                   | Från och med                          |           |              |  |
| <input type="checkbox"/> Indrivningen gäller skuld                           |                           | <input type="checkbox"/> Se bifogad skuldspecifikation |                                                   | Preskriptionstiden i ansökningslandet |           |              |  |
|                                                                              |                           | år                                                     |                                                   | preskriptionsavbrott                  |           |              |  |
| <input type="checkbox"/> Saertilskud                                         | Belopp / från och med     | <input type="checkbox"/> Förfallna räntebelopp         | Belopp / från och med                             |                                       | räntesats |              |  |
| <input type="checkbox"/> Utbetalt underhållstöd/bidragsförskott              |                           | Månadsbelopp                                           | Skuld till myndighet                              | Från och med                          |           | till och med |  |

**3. Uppgifter om bidragsberättigade och underhållsbidrag, forts**

|                                                                                |                   |                           |                                                        |                                          |                           |
|--------------------------------------------------------------------------------|-------------------|---------------------------|--------------------------------------------------------|------------------------------------------|---------------------------|
| <b>3 a. 3. Uppgifter om skulden (om inte en skuldspecifikation är bifogad)</b> |                   |                           |                                                        |                                          |                           |
| Skuld från och med                                                             |                   |                           | Skuld till och med                                     |                                          |                           |
| Datum när den bidragsskyldige senast betalade underhållsbidraget               |                   |                           | Datum för senaste påminnelse om betalning              |                                          |                           |
| <b>3.b. Barn eller make</b>                                                    |                   |                           |                                                        |                                          |                           |
| Namn                                                                           |                   | Personnummer/födelsedatum |                                                        | Medborgarskap                            | Underhållsbidrag/period / |
| <b>3 b. 1. Uppgifter om barnets ställföreträdare</b>                           |                   |                           |                                                        |                                          |                           |
| Namn                                                                           |                   | Personnummer/födelsedatum |                                                        | Medborgarskap                            |                           |
| <b>3 b. 2. Uppgifter om bidragsgrundande handling</b>                          |                   |                           |                                                        |                                          |                           |
| <input type="checkbox"/> Avtal om underhållsbidrag                             |                   |                           | Datum då den bidragsskyldige undertecknat avtalet      |                                          |                           |
| <input type="checkbox"/> Dom eller administrativt beslut om underhållsbidrag   |                   | Mål nummer                | Domstol/Myndighet                                      |                                          |                           |
| Underhållsbidraget är fastställt fr.o.m.                                       | Belopp / period / | valuta                    | Datum för senaste index-uppräknings                    | Belopp / period /                        | valuta                    |
| <input type="checkbox"/> Indrivningen gäller löpande underhållsbidrag          |                   |                           | Från och med                                           |                                          |                           |
| <input type="checkbox"/> Indrivningen gäller skuld                             |                   |                           | <input type="checkbox"/> Se bifogad skuldspecifikation | Preskriptionstiden i ansökningslandet år |                           |
| <b>3 b. 3. Uppgifter om skulden (om inte en skuldspecifikation är bifogad)</b> |                   |                           |                                                        |                                          |                           |
| Skuld från och med                                                             |                   |                           | Skuld till och med                                     |                                          |                           |
| Datum när den bidragsskyldige senast betalade underhållsbidraget               |                   |                           | Datum för senaste påminnelse om betalning              |                                          |                           |
| <b>3.c. Barn eller make</b>                                                    |                   |                           |                                                        |                                          |                           |
| Namn                                                                           |                   | Personnummer/födelsedatum |                                                        | Medborgarskap                            | Underhållsbidrag/period / |
| <b>3 c. 1. Uppgifter om barnets ställföreträdare</b>                           |                   |                           |                                                        |                                          |                           |
| Namn                                                                           |                   | Personnummer/födelsedatum |                                                        | Medborgarskap                            |                           |
| <b>3 c. 2. Uppgifter om bidragsgrundande handling</b>                          |                   |                           |                                                        |                                          |                           |
| <input type="checkbox"/> Avtal om underhållsbidrag                             |                   |                           | Datum då den bidragsskyldige undertecknat avtalet      |                                          |                           |
| <input type="checkbox"/> Dom eller administrativt beslut om underhållsbidrag   |                   | Mål nummer                | Domstol/Myndighet                                      |                                          |                           |
| Underhållsbidraget är fastställt fr.o.m.                                       | Belopp / period / | valuta                    | Datum för senaste index-uppräknings                    | Belopp / period /                        | valuta                    |
| <input type="checkbox"/> Indrivningen gäller löpande underhållsbidrag          |                   |                           | Från och med                                           |                                          |                           |
| <input type="checkbox"/> Indrivningen gäller skuld                             |                   |                           | <input type="checkbox"/> Se bifogad skuldspecifikation | Preskriptionstiden i ansökningslandet år |                           |
| <b>3 c. 3. Uppgifter om skulden (om inte en skuldspecifikation är bifogad)</b> |                   |                           |                                                        |                                          |                           |
| Skuld från och med                                                             |                   |                           | Skuld till och med                                     |                                          |                           |
| Datum när den bidragsskyldige senast betalade underhållsbidraget               |                   |                           | Datum för senaste påminnelse om betalning              |                                          |                           |

**4. Bilagor**

Följande bilagor ingår i ansökan.

- ☐ Bilaga 1:  
Kopia av dom/administrativt beslut/avtal
- ☐ Bilaga 2:
- ☐

- ☐ Bilaga 3:
- ☐ Bilaga 4:
- ☐

**5. Betalning av underhållsbidrag**

Underhållsbidraget ska betalas till

Bank

Kontonummer:

**6. Begäran om bevakning om indrivning inte är möjlig**

- ☐ Sökande myndighet/bidragsberättigade önskar att indrivningsmyndigheten bevakar ärendet om den bidragsskyldige saknar medel att betala underhållsbidrag

**7. Underskrift**

Datum

Namnteckning

Namnförtydligande

**Mottagningsbevis****Ansökande myndighet**

|  |
|--|
|  |
|--|

**Ärendenummer hos ansökande myndighet**

|  |
|--|
|  |
|--|

**Ärendenummer hos mottagande myndighet**

|  |
|--|
|  |
|--|

**Uppgifter om mottagande myndighet**

|               |                          |
|---------------|--------------------------|
| Namn          | Telefon, även riktnummer |
| Adress        | Faxnummer                |
|               | E-postadress             |
| Kontaktperson | Telefon, även riktnummer |

2010-06-08 09:27:07

**Inledande åtgärder hos mottagande myndighet**

|                                                               |
|---------------------------------------------------------------|
| <input type="checkbox"/> Ansökan är komplett                  |
| <input type="checkbox"/> Följande kompletteringar måste göras |
|                                                               |

**Underskrift av mottagande myndighet**

|       |                   |
|-------|-------------------|
|       |                   |
| Datum | Namnteckning      |
|       | Namnförtydligande |